

KAAVASELOSTUS

INARIN KIRKONKYLÄN ASEMAKAAVAN MUUTOS; Inarintien liiketontit

Inarin kirkonkylän keskusta

Muutokset tonteilla 24/3 ja 26/1-2

Poistuu tontti 26/3

LUONNOS

26.6.2025

Dnro 486/10.02.03/2024

Vireilletulo: 2.4.2025
Kaavaluonnos nähtävillä:
Kaavaehdotus nähtävillä:
Tekninen lautakunta:
Kunnanhallitus:
Kaava lainvoimainen:

Kaavan laatija:
Inarin kunta, tekninen osasto
Piiskuntie 2, 99800 IVALO
Semenoff Päivi, kaavasuunnittelija
paivi.semenoff@inari.fi, 0400 738 995

www.inari.fi/palvelut/tekniset_palvelut/kaavoitus

1.2 Kaava-alueen sijainti

Suunnittelualue sijaitsee Inarin kirkonkylän keskustassa valtatie 4:n varrella.

Muutosalueen kiinteistöt:

148-402-151-1/Kapiteeli

148-402-90-35/ANAR

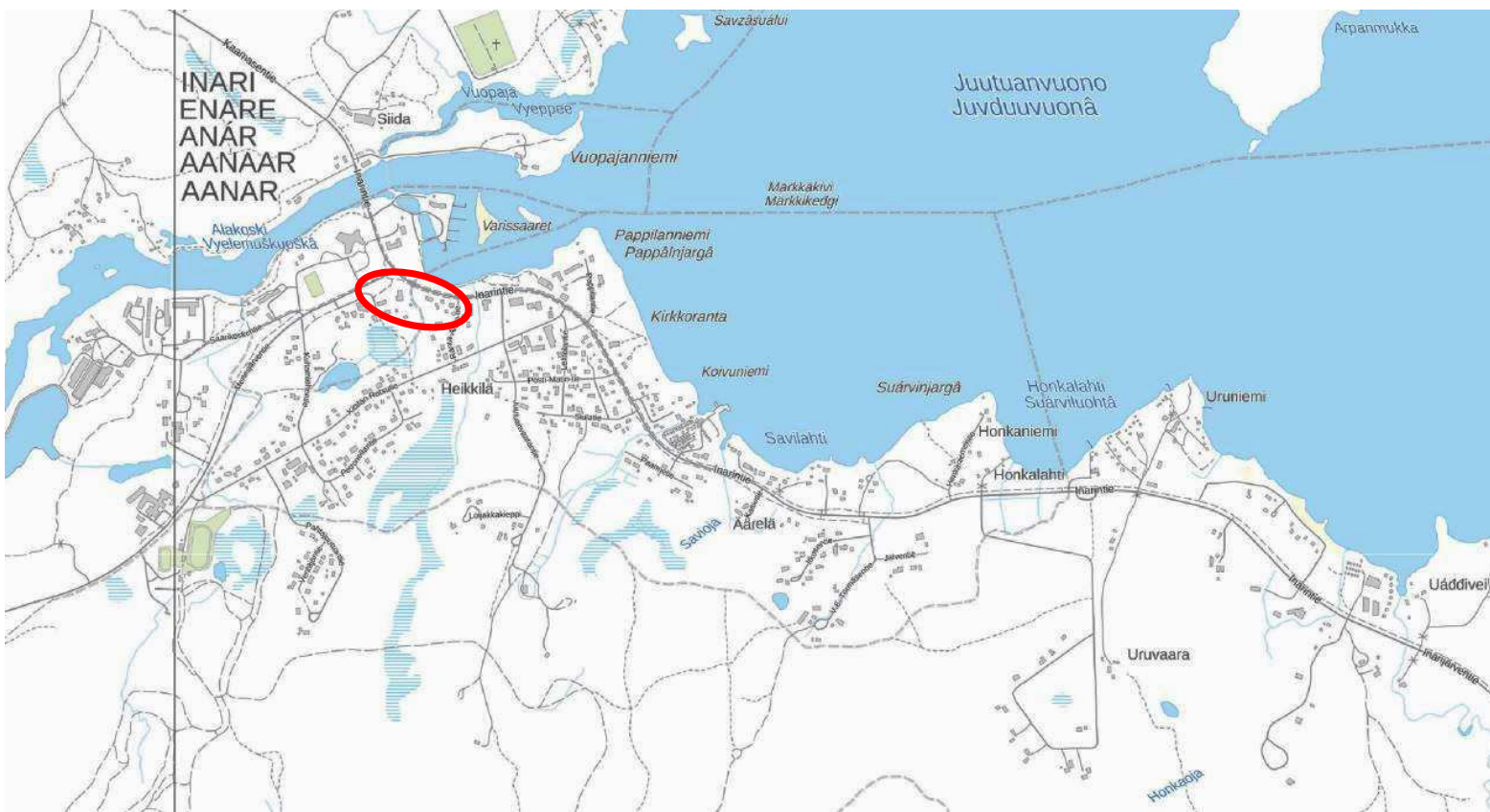
148-895-2-2/Yleinen tie

148-402-112-0/INARINJUUTUA

148-402-24-3/HIEKKAKUMPU

148-402-24-21/Vilmala

148-402-24-22/Anttila

1.3 Kaavan tarkoitus

Tavoitteena on muuttaa asemakaavaa niin, että se sallisi asuin- ja liikerakennusten lisäksi kaupallista matkailua palvelevaa toimintaa, kuten majoitus- ja palvelutiloja. Tavoitteena on myös sallia rakentaminen kolmeen kerrokseen sekä saada KL-tontille lisää rakennusoikeutta.

1.4 Selostuksen sisällysluettelo

1. PERUS- JA TUNNISTETIEDOT.....	1
2. TIIVISTELMÄ.....	3
3. LÄHTÖKOHDAT.....	5
4. ASEMAKAAVAN SUUNNITTELUN VAIHEET...	14
5. ASEMAKAAVAN KUVAUS.....	19
6. ASEMAKAAVAN TOTEUTUS.....	23

1.5 Luettelo selostuksen liiteasiakirjoista

Liite 1. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma
ERILLINEN LIITE

Liite 2. Asemakaavan seurantalomake
LISÄTÄÄN EHDOTUSVAIHEESSA

Liite 3. Kaavanlaatimispäätös

Liite 4. Pinta-alat tiloittain

Liite 5. Arvokkaat maisema-alueet

Liite 6. Kuvakohteet

1.6 Luettelo muista kaavaa koskevistä asiakirjoista, taustaselvityksistä ja lähdemateriaalista

- Pohjois-Lapin maakuntakaava
- Kiinteistötietopalvelu, MML
- Museoviraston karttapalvelu
- Arvokkaat maisema-alueet-karttapalvelu, Syke
- Valtioneuvoston päätös valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista 14.12.1017
- Inarin kunnan karttapalvelu
- Karttapalvelu Karpalo
- Väyläviraston karttapalvelu
- Paliskunnat.fi
- Inergia Oy

2.1 Kaavaproessin vaiheet

5.2.2025

Tekninen lautakunta päätti käynnistää asemakaavan muutoksen.

2.4.2025

Kuulutus vireilletulosta ja osallistumis- ja arviointisuunnitelma nähtäville.

2.2 Asemakaavan tarkoitus

Tavoitteena on muuttaa asemakaavaa niin, että se sallisi asuin- ja liikerakennusten lisäksi kaupallista matkailua palvelevaa toimintaa, kuten majoitus- ja palvelutiloja. Tavoitteena on myös sallia rakentaminen kolmeen kerrokseen sekä saada KL-tontille lisää rakennusoikeutta.

2.3 Asemakaavan toteuttaminen

Asemakaava ohjaa maankäyttöä ja rakentamista alueella sen saatua lainvoiman.

1

2.4 Asemakaavan sisältö lyhyesti

MAANKÄYTTÖ	
Kokonaispinta-ala	1,15 ha
Muutosala	1,15 ha
Laajennusala	0 ha
Rakennusoikeuden määrä	4100 k-m ²
Rakennusoikeuden lisäys	+786 k-m ²
Asuintontit	Ei
Teollisuustontit	Ei
Liiketontit	3 kpl
Matkailutontit	Ei
KUNNALLISTEKNIikka	
Vesi- ja viemärihuoltoalue	Kyllä
Kaukolämpöverkostoalue	Kyllä
Ilmajohdot	Ei
LIIKENNEVERKOT	
Moottorikelkkareitit	Kyllä
Hiihtoladut	Ei
Kävelyreitit	Ei
Vesiväylät	Ei
TERVEYS JA TURVALLISUUS	
Pilaantuneet maa-alueet	Selvityksessä
Melualue	Kyllä
RAKENNETTU YMPÄRISTÖ	
Rakennusperintörekisterin mukaiset kohteet	Ei
Valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt	Ei
ARKEOLOGINEN KULTTUURIPERINTÖ	
Muinaisjäännösrekisterin mukaiset kohteet	Ei
Valtakunnallisesti merkittävät arkeologiset kohteet	Ei
MAISEMAT	
Valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet	Kyllä
GEOLOGIA	
Pohjavesialueet	Ei
Valtakunnallisesti arvokkaat geologiset alueet	Ei
LUONNONRISKIALUEET	
Tulva-alueet	Ei
SUOJELLUT ALUEET	
Luonnonsuojeluohjelma-alueet	Ei
Natura 2000 – SAC-alueet	Ei
Natura 2000 – SPA-alueet	Ei
Natura 2000 – SCI-alueet	Ei
Yksityiset suojelualueet	Ei
Valtion maiden suojelualueet	Ei
Luonnonmuistomerkit	Ei
LUONNONYMPÄRISTÖ	
Luonnonsuojelulain mukaiset kohteet	Selvityksessä
Uhanalaiset lajit / Kansainväliset vastuulait	Selvityksessä
Vesilain mukaiset kohteet	Selvityksessä
Metsälain mukaiset kohteet	Kyllä
Uhanalaiset luontotyypit	Selvityksessä

3.1 Selvitys suunnittelualueen oloista

3.1.1 Alueen yleiskuvaus

Suunnittelualue sijaitsee nelostien varrella, Inarin kirkonkylän keskustassa. Valtatie 4 kulkee kylän läpi aivan kaavamuutosalueen vierestä. Tien toisella puolella on venesatama, joka palvelee Inarijärvellä veneilijöitä.

Kaava-alueen eteläpuolella on omakotitaloalue.

Moottorikelkkareitti kulkee alueen läpi Inarijärvelle alikulkutunnelin kautta.

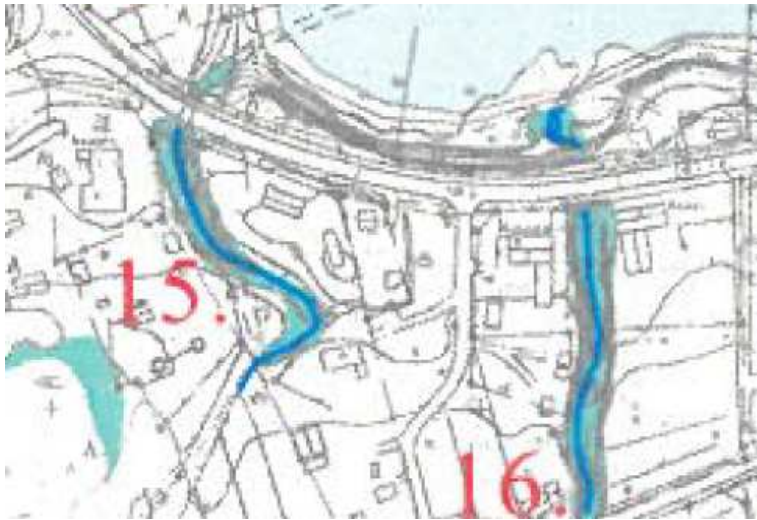

3.1.2 Luonnonympäristö

Suurin osa kaavamuutosalueesta on tonttimaata. Alueen välistä kulkee puro, josta vuonna 2007 laadittu luontoselvitys kertoo seuraavaa:

15. Metsälain tarkoittama puro

Vain osaltaan luonnontilainen puro, joka on ojitettu alkupäästä ja keskeltä ja siellä se on suurimmaksi osin rannoiltaan puuton. Puro on laitettu kiertämään ojitettua ja mustalle turpeelle tasoitettua rämettä, mutta puron keskiosan mutkasta löytyy erittäin vanhaa koivikkoa ja vanhoja pajuja melko leveältä alueelta. Puissa on myös runsaasti kääpiä. Alajuoksulla asutuksen läpi kulkiessaan puron länsireunalta on paikoin hakattu kaikki puut pois mutta itäreunalla kasvaa vanhaa lehtipuustoa ja rehevää kasvillisuutta. Lopulta puro kulkee Inari-Ivalo–välisen maantien alta siltarummun läpi mutaisena norona.

2

3.1.3 Rakennettu ympäristö

Asemakaavan muutosalue on rakennettua Inarin kirkonkylän asemakaava-aluetta, jossa alueen kunnallistekniikka on rakennettu.

Tontti 26/2

Tontilla sijaitsee kaksi omakotitaloa, jotka ovat valmistuneet vuosina 1953 ja 2016.

Tontti 26/1

Tontilla on vanha pienkerrostalo, johon on 2000-luvulla tehty uudestaan rakentamiseen verrattava muutos.

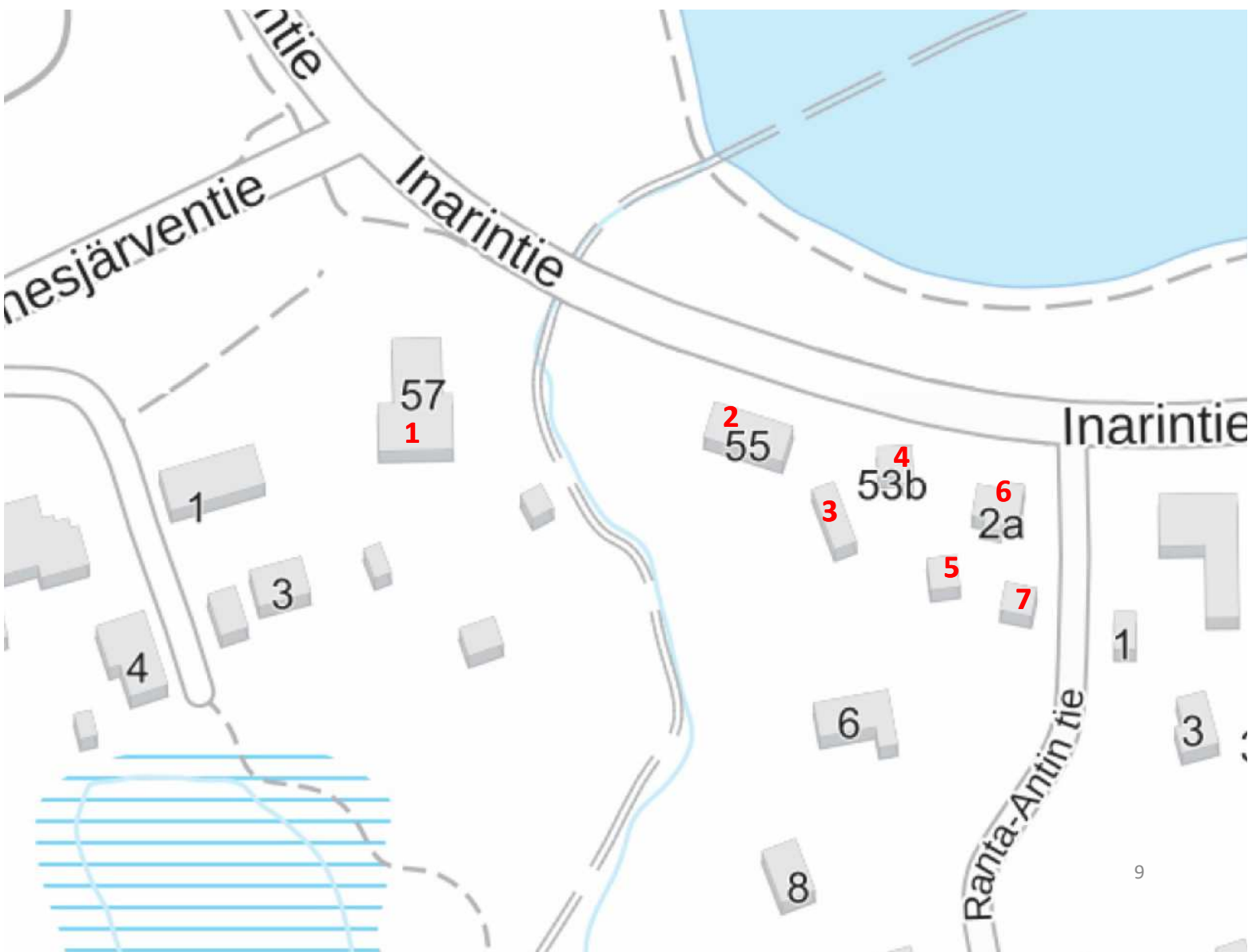
Tontti 24/3

Tontilla sijaitsee 1970-luvulla rakennettu myymälärakennus. Rakennus on nykyisin tyhjillään.

Rakennusluparekisteristä kerätty rakennustiedot

Sijainti kartalla	Rakennuksen käyttötarkoitus	Koko	Valmistumisajankohta	Suunnittelija
1	Asuinliikerakennus	400 k-m ²	n. 1970	Kulutusosuuskuntien Keskusliiton arkkitehtiosasto
2	Pienkerrostalo + laajennus	Yht. 301 k-m ²	16.12.2002	Suoninen Jukka
3	Talousrakennus			
4	Omakotitalo	86 k-m ²	1.1.1953	
5	Talousrakennus	45 k-m ²	1.1.1955	
6	Omakotitalo + laajennus	Yht. 175,5 k-m ²	3.6.2015 25.4.2016	Alatalo Soini
7	Talousrakennus + laajennus	58 k-m ²	31.10.2014 25.4.2016	Alatalo Soini

Väestön rakenne ja kehitys kaava-alueella

Kaava-alueella asuu vakituisesti kuusi henkilöä.

Taajamakuva

Kaava-alue sijaitsee taajamakuvallisesti erittäin tärkeällä alueella, aivan Inarin kirkonkylän keskustassa.

Liikenne

Vilkas valtatie Vt 4 kulkee aivan alueen vierestä ja nopeusrajoitus sen kohdalla on 40 km/h. Valtatien vuoden keskimääräinen vuorokausiliikenne kaava-alueen kohdalla on 2456 ajoneuvoa, joista raskaita ajoneuvoja on 259 kpl.

Rakennettu kulttuuriympäristö ja muinaismuistot

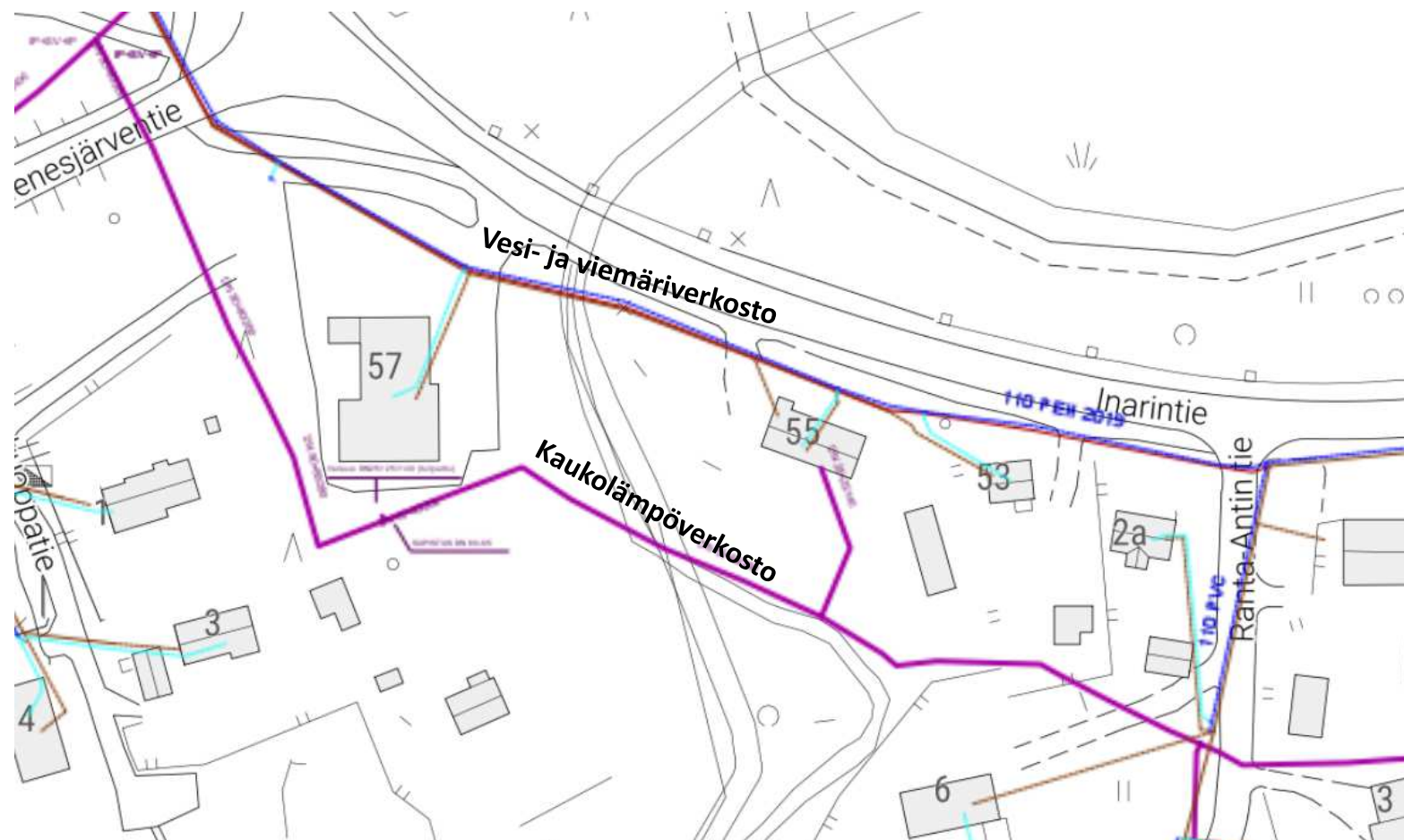
Kaava-alueella ei ole rakennushistoriallisesti tai kulttuurihistoriallisesti arvokkaita kohteita, eikä myöskään muinaismuistoja tai muistomerkkejä.

Tekninen huolto

Vesihuolto: Kaava-alue kuuluu vesi- ja viemärihuollon piiriin.

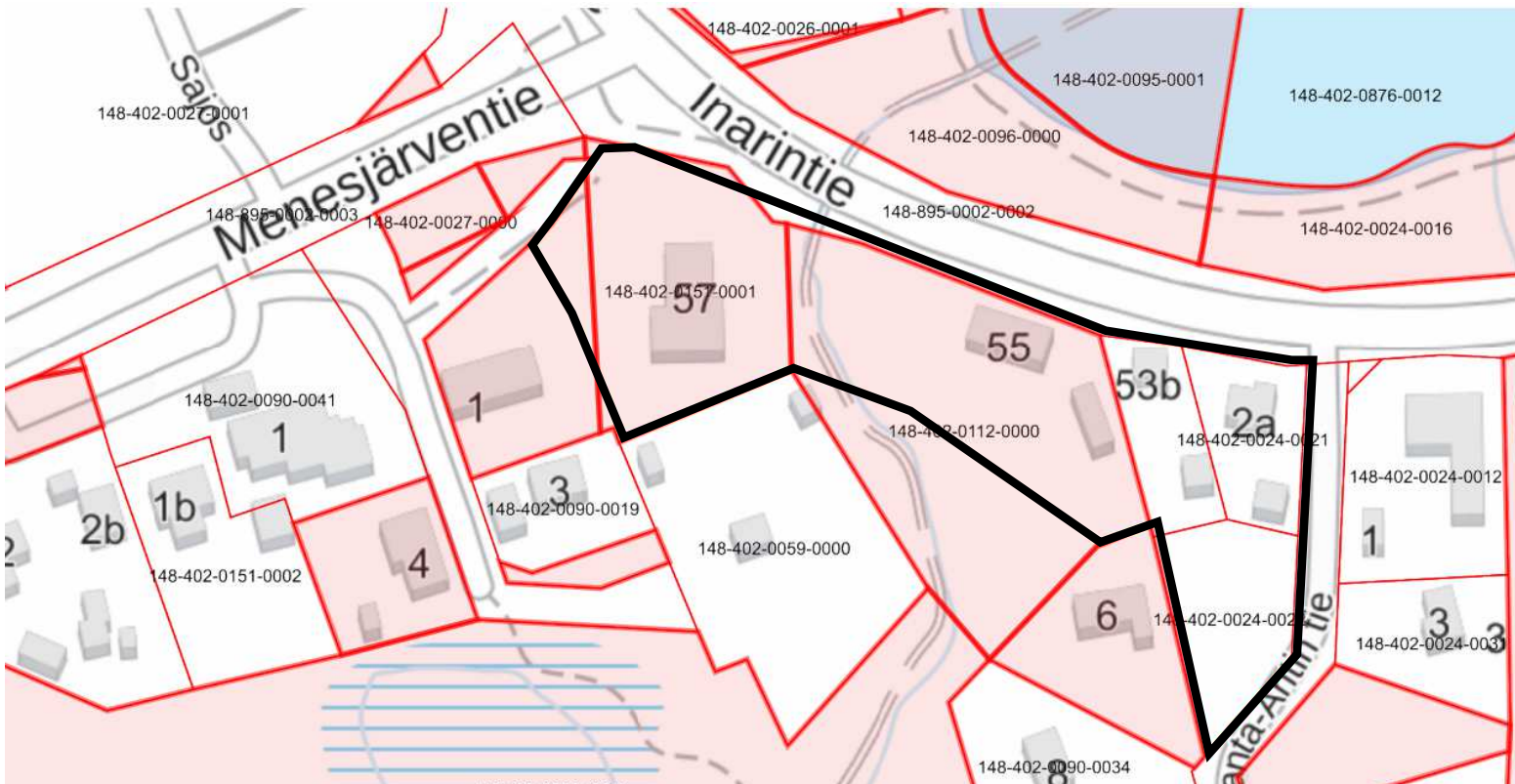
Sähkö: VL-alueen läpi kulkeneet ilmajohdot on purettu pois ja tilalle on asennettu maakaapelit.

Kaukolämpö: Kaukolämpöputket kulkevat osittain kaava-alueella.

3.1.4 Maanomistus

Kartassa punaisella oleva maa-alue on kunnan omistuksessa.

3.1.5 Paliskunnat alueella

Perustiedot:

Hammastunturin paliskunta

Pinta-ala:	2487,2 km ²
Suurin sallittu eloporomäärä:	5500 kpl
Poronostajia:	81 kpl
Valtion maata maapinta-alasta:	83,5 %
Pääerotuspaikka:	Useita

Hammastunturin paliskunta kuuluu Inarin merkkipiiriin.

Paliskunta sijaitsee Inarin kunnan eteläosassa. Paliskunta rajoittuu pohjoisessa Muddusjärven, idässä Ivalon, etelässä Lapin, lännessä Sallivaaran ja luoteessa Muotkatunturin paliskuntiin.

Paliskunnan maapinta-alasta 83,5 % on valtion maata.

3.1.6 Tulva

Alue sijaitsee tulvavaara-alueen ulkopuolella.

3.2 Suunnittelutilanne

3.2.1 Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet (VAT)

Tavoitteet jakautuvat viiteen kokonaisuuteen, jotka ovat:

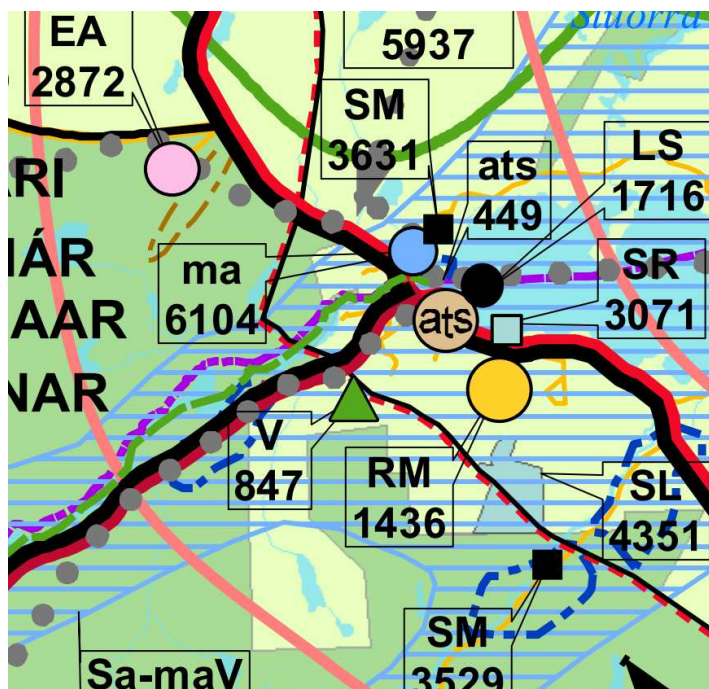
- Toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen
- Tehokas liikennejärjestelmä
- Terveellinen ja turvallinen ympäristö
- Elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö
- Luonnonvarat sekä uusiutumiskykyinen energiahuolto.

3.2.2 Maakuntakaava

Maakuntakaava on ohjeena laadittaessa yleiskaavaa tai asemakaavaa. Lapin liiton hallitus hyväksyi 8.4.2024 Pohjois-Lapin maakuntakaavan 2040 ja se sai lainvoiman 18.9.2024.

Voimassa olevassa maakuntakaavassa alue on merkinnöillä:

	Saamelaiskulttuuri ja -hallinnon keskuskylä
	Saamelaiskulttuuri, kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta valtakunnallisesti tärkeä alue tai kohde
	Jäämeren käytävä
	Matkailun vetovoima-alue, matkailun ja virkistysten kehittämisen kohdealue
	Metsätalous- ja poronhoitovaltainen alue
	Saamelaisten kotiseutualue

3.2.3 Yleiskaava

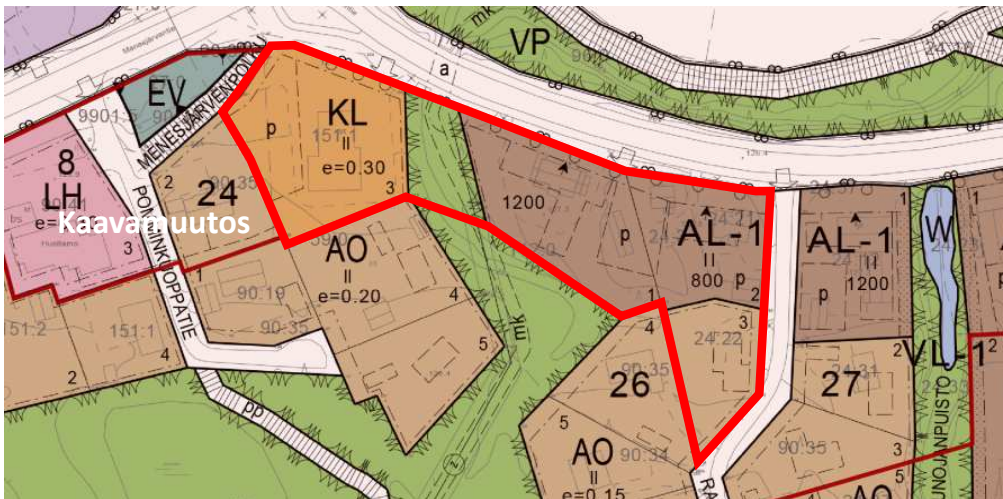
Yleiskaava on ohjeena laadittaessa asemakaavaa. Inarin kirkonkylä ei kuulu yleiskaava-alueeseen.

Yleiskaavan sisältövaatimukset on kuitenkin soveltuvin osin otettava huomioon asemakaavaa laatiessa:

- 1) Yhdyskuntarakenteen toimivuus, taloudellisuus ja ekologinen kestävyys
- 2) Olemassa olevan yhdyskuntarakenteen hyväksikäyttö
- 3) Asumisen tarpeet ja palveluiden saatavuus
- 4) Mahdollisuudet liikenteen, erityisesti joukkoliikenteen ja kevyen liikenteen, sekä energia-, vesi- ja jätehuollon tarkoituksenmukaiseen järjestämiseen ympäristön, luonnonvarojen ja talouden kannalta kestävällä tavalla
- 5) Mahdollisuudet turvalliseen, terveelliseen ja eri väestöryhmien kannalta tasapainoiseen elinympäristöön
- 6) Kunnan elinkeinoelämän toimintaedellytykset
- 7) Ympäristöhaittojen vähentäminen
- 8) Rakennetun ympäristön, maiseman ja luonnonarvojen vaaliminen
- 9) Virkistykseen soveltuvien alueiden riittävyys

3.2.4 Asemakaava

Suunnittelualueella on voimassa Inarin kirkonkylän asemakaava, hyväksytty kahdessa osassa 11.12.2014 ja 26.3.2015. Kaava sai lainvoiman 3.6.2015.

KI

Liikerakennusten korttelialue

Asemakaavamääräykset

Rakennusten perustaminen:

Rakennuspaikka ei saa olla tulvauhan alainen (MRL 116§). Alaville alueille rakennettaessa tulee huomioida tulva- ja kosteusvahinkojen vaara. Kosteudelle alttiit rakennusosat on sijoitettava vähintään 0,5m ylemmäksi kuin kerran 100 vuodessa laskettu korkein tulvakorkeus (HW 1/100), elleivät kaavan hyväksymisen jälkeen valmistuvat selvitykset muuta osoita, taikka rakennusluvan myöntävä viranomainen ei olosuhteista johtuen vaadi rakennusta sijoitettavaksi korkeammalle.

Rakennusten perustuksia ei saa pengertää yli 70cm luonnollista maanpintaa korkeammalle. Jos maasto on tätä jyrkempi, rakennuksen lattia on porrastettava maaston mukaan. Pilariperustus tuulettuvalla alapohjalla voi olla alarinteen puolelta enintään 1.5 m korkea. Maaperän rakennettavuus on selvitettävä ennen rakentamiseen ryhtymistä.

Rakentamistapa:

Rakentamisen tulee sopeutua ympäristöönsä. Rakennukset ja muut rakennelma kuten lipputangot ja mainostorniit eivät saa nousta vallitsevan puuston yläpuolelle.

Asuinkorttelit on rakennettava kortteleittain yhtenäisellä tyylillä: kattokaltevuuden ja kerroskorkeuden tulee olla kortteleittain tai ryhmittäin yhtenäinen. Julkisivumateriaali ja väri voi vaihdella tonteittain. Kattojen värin tulee sointu maastoon ja kaukomaisemaan, mistä syystä kattoväriksi suositellaan harmaan eri sävyjä.

Rantatonteilla rakennusten ja vesistön väliin tulee jättää puita niin, että rakennukset eivät näy merkittävästi järvelle.

Keskeisiin asuin-, liike- ja matkailukortteleihin on laadittu rakentamishojeet, joita on noudatettava.

Tonteille sekä puisto- ja metsäalueille oman tontin kohdalle on mahdollista rakentaa maalämpöputkistoja ja -kaivoja. Alueen käytöstä ko. tarkoitukseen on sovittava maanomistajan kanssa. Ennen rakentamista alueelta on laadittava selvitys maaperän sopivuudesta tarkoitukseen ja arviointi hankkeen vaikutuksista ympäristön tilaan ja taajamakuvaan.

Liikenne:

Melualueelle rakennettaessa tai olevia rakennuksia korjattaessa on otettava huomioon, ettei meluarvo asuinrakennusten sisällä saa ylittää päiväohjearvoa 35 dBA eikä yöohjearvoa 30 dBA. Alueelle tulee rakentaa siten, että rakennukset suojaavat asuntojen ulko-oleskelutiloja melulta. Asuinalueilla ulko-oleskelutilojen päivämelutaso ei saa ylittää 55 dBA ja loma-asuntoalueilla 45 dBA.

Liikerakennusten korttelialueille on rakennettava autopaikkoja vähintään 1/50 k-m².

Liikennealueille laadittavissa kunnostussuunnitelmissa on huomioitava paikan erityisluonne ja pyrittävä parantamaan Inarin saamelaiskylän taajamakuvausta istutuksin, puukujilla, katukalusteilla ja valaisimilla sekä erilaisilla pinnoitemateriaaleilla.

AO

Erillispientalojen korttelialue.

VL-1

Lähivirkistysalue, taajamametsä.
Alueen metsiä tulee hoitaa
puistonhoidon periaatteella.

mk

Moottorikelkkareitti.

3.2.4.1 Asemakaavan toteutuminen

Alue on rakentunut vuosien saatossa lukuun ottamatta tonttia 26/3. Rakennusten käyttötarkoitukset eivät vastaa kaavassa olevia käyttötarkoituserkintöjä tontilla 26/2.

3.2.5 Rakennusjärjestys

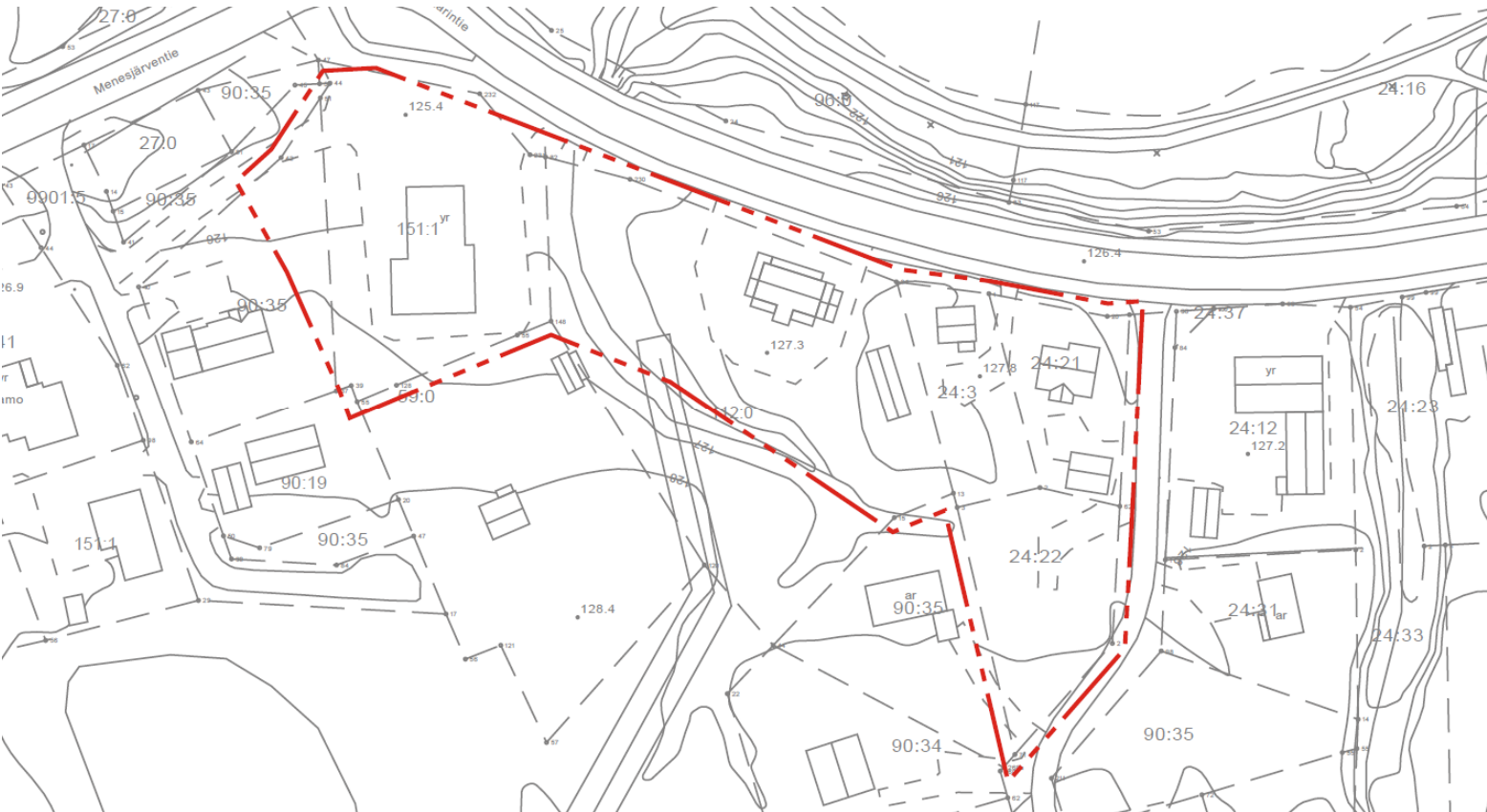
Inarin kunnan rakennusjärjestys on tullut voimaan 5.8.2014. Inarin kunta on käynnistänyt rakennusjärjestyksen uudistamistyön. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma on asetettu virallisesti nähtäville 1.5.2024.

3.2.6 Ympäristönsuojelumääräykset

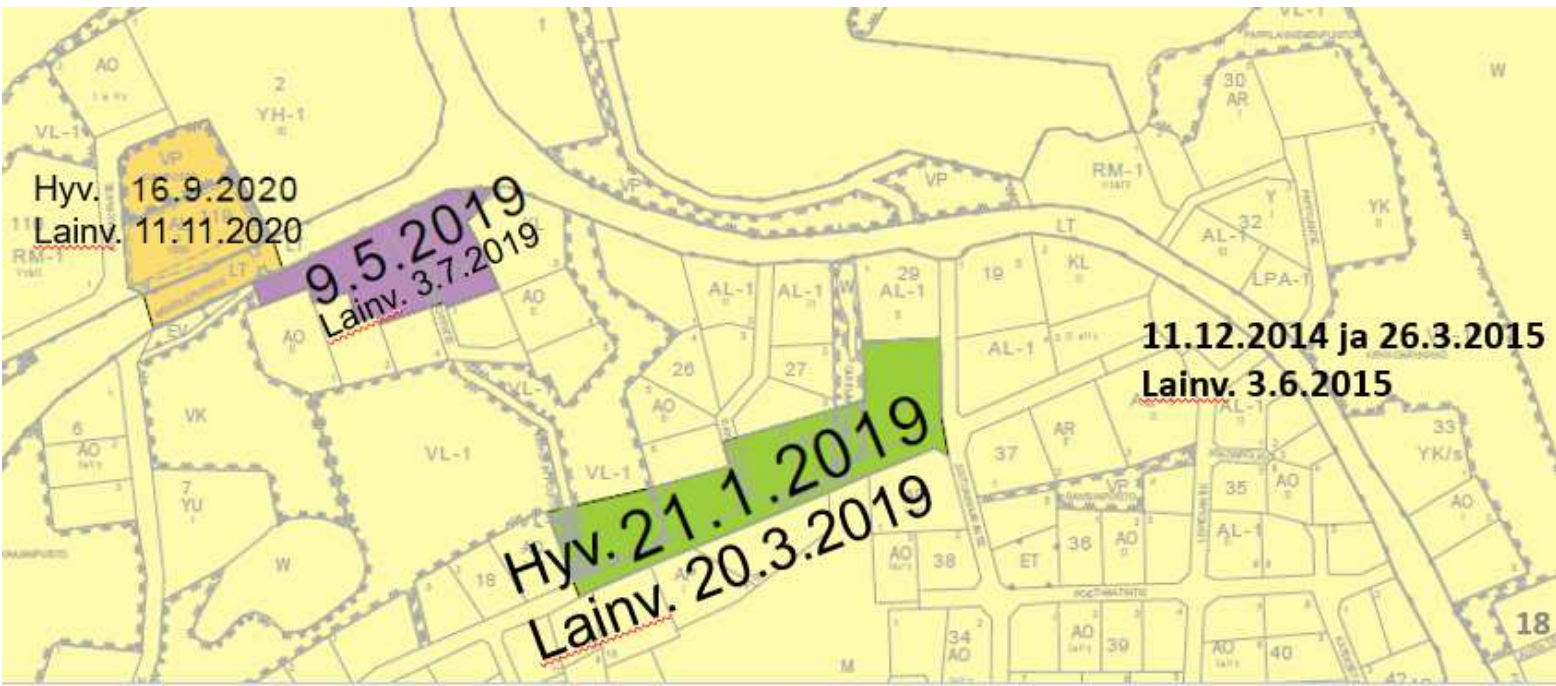
Ympäristönsuojelumääräykset ovat tulleet voimaan 1.10.2009. Määräyksiä on päivitetty vuonna 2014. Päivitetyt määräykset ovat tulleet voimaan 1.7.2014.

3.2.7 Pohjakartta

Pohjakartta tarkistetaan kesällä 2025.

3.2.8 Lähiympäristön kaavatilanne

4.1 Asemakaavan suunnittelun tarve

Kaavoitus on käynnistynyt maanomistajien ja maanvuokralaisten esityksistä.

Hakijoiden tavoitteena on saada asemakaavaan muutos siten, että se sallisi asuin- ja liikerakennusten lisäksi kaupallista matkailua palvelevaa toimintaa, kuten majoitus- ja palvelutiloja. Hakemuksissa esitetään myös sallittavaksi rakentaminen kolmeen kerrokseen ja KL-tontin rakennusoikeuteen haetaan lisäystä.

KL-korttelialueelle on haettu aikaisemmin poikkeamista matkailua palvelevaan toimintaan; Poikkeamista ei myönnetty, koska matkailua palveleva rakentaminen tulee tutkia asemakaavan muutoksella, jolloin osallisilla on mahdollisuus vaikuttaa kaavassa tehtäviin ratkaisuihin. Asemakaavamuutoksessa myös vaikutuksia arvioidaan laajemmin.

4.2 Suunnittelun käynnistäminen ja sitä koskevat päätökset

5.2.2025 Tekninen lautakunta päätti asemakaavamuutoksen vireille tulosta.

4.3 Osallistuminen ja yhteistyö

4.3.1 Yleistä kaavoitukseen osallistumisesta ja vuorovaikutusmenettelyistä

Alueen maanomistajilla ja niillä, joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa, sekä viranomaisilla ja yhteisöillä, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään, on mahdollisuus osallistua kaavan valmisteluun, arvioida kaavoituksen vaikutuksia ja lausua kirjallisesti tai suullisesti mielipiteensä asiasta.

Maanomistajat

Kaavoituksen vireille tulosta sekä osallistumis- ja arviointisuunnitelman, valmisteluaineiston ja kaavaehdotuksen nähtävillä olosta tiedotetaan maanomistajia, kaava-alueen rajanaapureita sekä tiedossa olevia tontinvuokralaisia kirjeitse tai sähköisesti.

Viranomaiset ja yhteisöt

Kaavoituksen vireille tulosta sekä osallistumis- ja arviointisuunnitelman nähtäville tulosta tiedotetaan viranomaisia ja yhteisöjä kirjeitse tai sähköisesti.

Valmisteluaineiston ja kaavaehdotuksen tullessa nähtäville viranomaisilta ja yhteisöiltä pyydetään lausunnot.

Tarvittaessa pidetään viranomaisneuvottelut.

4.3.2 Osalliset ja heiltä saadut lausunnot ja mielipiteet kaavoituksen eri vaiheissa

Lausuntopyyntötaho	Kaava vireille ja OAS nähtäville 2.4.2025	Kaavaluonnos nähtäville	Kaavaehdotus nähtäville
Lapin Ely-keskus			
Ympäristönsuojeluviranomainen			
Terveydensuojeluviranomainen			
Rakennustarkastus			
Lapin liitto			
Saamelaiskäräjät			
Saamelaismuseum Siida			
Tunturiverkko Oy			
Inarin Lapin Vesi Oy			
Inarin Luonnonystävät ry			
Inarin kirkonkylän kyläyhdistys			
Paliskuntain yhdistys			
Hammastunturin paliskunta			

	Kaava vireille ja OAS nähtäville 2.4.2025	Kaavaluonnos nähtäville	Kaavaehdotus nähtäville
Maanomistajat			

4.4 Asemakaavan tavoitteet

4.4.1 Lähtökohta-aineiston antamat tavoitteet

- Tonttien käyttötarkoituksimerkintöjen muuttaminen sallimaan matkailukäytön.
- Kerrokorkeuden nostaminen kolmeen.
- Tontille 24/3 rakennusoikeuden lisäys.

4.4.2 Prosessin aikana syntyneet tavoitteet, tavoitteiden tarkentuminen

Kaavaluonnosta laadittaessa esiin tulleet asiat:

- Taajamakuullinen tarkastelu.

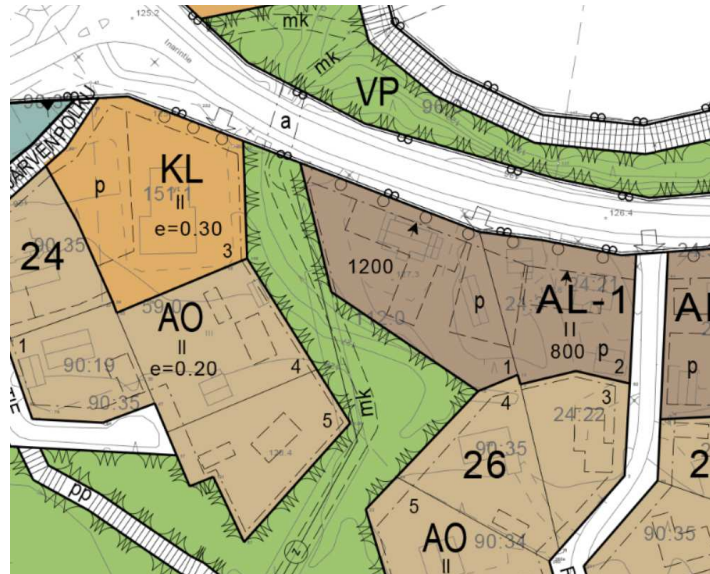
8

4.7 Asemakaavatavoitteiden ratkaisut

4.7.1 Alueen tontit

Tonttien haltijoiden kaavamuutosesityksissä toivottiin, että tonteilla sallittaisiin matkailutoiminta. Lisäksi tontin 24/3 haltija esitti, että tontin tehokkuuslukua nostetaan 0,30:sta 0,50:een.

RATKAISU:

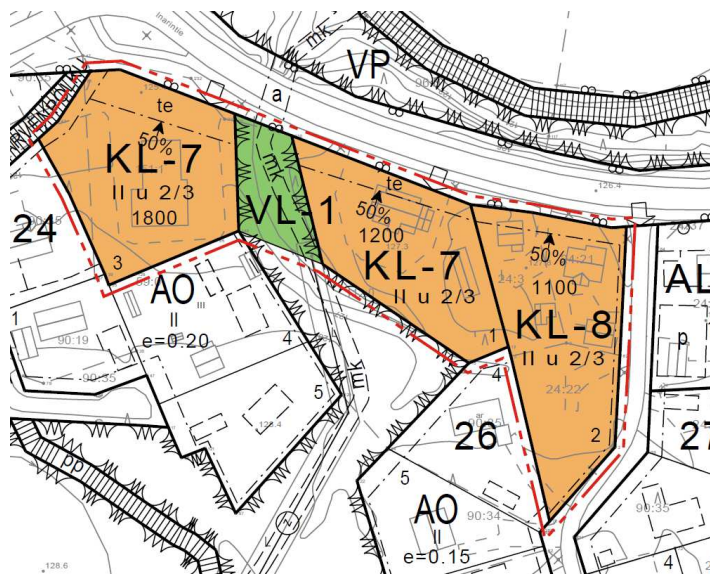
Tontit sijaitsevat taajamakuullisesti tärkeällä alueella, aivan Inarin kirkonkylän keskustassa. On varmistettava, että keskusta-alueella on riittävästi liike- ja toimistotiloja.

Nostetaan tontin 24/3 rakennusoikeutta.

Sallitaan kaikilla tonteilla kerroskorkeudeksi II u 2/3.

te-merkintä sallii terassin rakentamisen lähemmäksi valtatietä.

Muutetaan tonttien 24/3 ja 26/1 käyttötarkoituserkin-
näksi KL-7:

Liikerakennusten korttelialue.

*Alueelle saa rakentaa myös majoitus- ja toimisto- ja
Kulttuuria palvelevia tiloja.*

Muutetaan tontin 26/2 käyttötarkoituserkin-
näksi KL-8:

Liikerakennusten korttelialue.

*Alueelle saa rakentaa majoitusrakennuksia, joiden vähimmäiskoko on 100 k-m² sekä niihin liittyviä
talousrakennuksia sekä ravintola- ja vastaanottorakennuksen.*

Tonteille 24/1 ja 26/1 lisätään mm. seuraavat kaavamääräykset:

40% rakennusoikeudesta tulee rakentaa kiinni Inarintien puolella olevaan rakennusalueen reunaan.

*Alimpaan kerrokseen Inarintien puoleisella sivulla saa rakentaa pelkästään liike- tai kulttuuria palvelevia
tiloja.*

Lisäksi kaikkien neljän tontin osalta mm. rakennusten ulkonäköön ja pihajärjestelyihin on annettu erinäisiä
määräyksiä.

4.7.2 Melu

Kaavamuutosalue sijaitsee Valtatie 4:n vieressä. Nopeusrajoitus kyseisellä kohdalla on 40 km/h.

Valtioneuvoston päätös melutason ohjearvoista (993/1992):

A-painotettu keskiäänitaso L_{Aeq} enintään

<i>Ohjearvot ulkona</i>	<i>Päivällä klo 7-22</i>	<i>Yöllä klo 22-7</i>
Asumiseen käytettävät alueet	55 dB	50 dB (uudet alueet 45 dB)
Virkistysalueet taajamissa ja taajamien välittömässä läheisyydessä	55 dB	50 dB (uudet alueet 45 dB)
Hoitolaitoksia palvelevat alueet	55 dB	50 dB (uudet alueet 45 dB)
Oppilaitoksia palvelevat alueet	55 dB	-
<u>Loma-asumiseen käytettävät alueet ja leirintäalueet</u>	45 dB	40 dB
Virkistysalueet taajamien ulkopuolella ja luonnonsuojelualueet	45 dB	40 dB
<i>Ohjearvot sisällä</i>	<i>Päivällä</i>	<i>Yöllä</i>
Asuin-, potilas- ja <u>majoitushuoneet</u>	35 dB	30 dB
Opetus- ja <u>kokoontumistilat</u>	35 dB	-
<u>Liike- ja toimistohuoneistot</u>	45 dB	-

RATKAISU:

Lisätään seuraava kaavamääräys:

Rakennusten majoitustiloissa tulee alittaa valtioneuvoston päätöksen 993/1992 mukaiset sisämelutason ohjearvot. Melutaso majoitusrakennusten sisällä ei saa ylittää päiväohjearvoa 35 dBA (L_{Aeq}) eikä yöohjearvoa 30 dBA (L_{Aeq}). Alueelle tulee rakentaa siten, että rakennukset suojaavat majoitustilojen ulko-oleskelutiloja melulta. Majoitusrakennusten ulko-oleskelutilojen päivämelutaso ei saa ylittää V_{pn} 993/1992 mukaista päiväajan (L_{Aeq} 7-22) keskiäänitasoa 45 dBA.

Rakennusten liike- ja toimistotiloissa tulee alittaa valtioneuvoston päätöksen 993/1992 mukaiset sisämelutason ohjearvot. Melutaso liikeiden ja toimistojen sisällä ei saa ylittää päiväohjearvoa 45dB. Alueelle tulee rakentaa siten, että rakennukset suojaavat ulko-oleskelutiloja melulta.

Rakennusten kulttuurialueita palvelevissa tiloissa tulee alittaa valtioneuvoston päätöksen 993/1992 mukaiset sisämelutason ohjearvot. Melutaso liikeiden ja toimistojen sisällä ei saa ylittää päiväohjearvoa 35dB. Alueelle tulee rakentaa siten, että rakennukset suojaavat ulko-oleskelutiloja melulta.

5.1 Kaavan rakenne

5.1.1 Mitoitus

Pinta-alat tonteittain ja käyttötarkoituusmerkinnöin:

Kortteli/tontti	Nykyinen kaavan- mukainen pinta-ala m ²	Kaavaluonnoksen mukainen pinta-ala m ²	Pinta-alamuutos m ²	Rakennusoikeus- muutos k-m ²
24 / 3	3607	3607	0	+718
26 / 1	3123	3033	+90	0
26 / 2 (ent. 26 / 2 ja 26 / 3)	3728	3728	+5	+68
VL-1	1011	1101	-90	0
YHTEENSÄ:	11469	11469	0	+786

Pinta-alat tiloittain on liitteenä.

10

5.2 Kaavan vaikutukset

Vaikutukset rakennusoikeuksissa:

Ei huomattavia vaikutuksia.

Vaikutukset luontoon ja ympäristöön:

Ei vaikutuksia.

Vaikutukset rakennettuun ympäristöön:

Merkittävä ja positiivinen vaikutus. Kaava-alueen huonokuntoisen rakennuskannan korvautuminen uudisrakennuksilla tai olemassa olevien rakennusten perusparantaminen parantaa kyläkuva.

Vaikutukset kulttuuriympäristöön:

Ei vaikutuksia, koska alueelta ei tunneta muinaisjäännöksiä eikä alueella ole Lapin kulttuuriympäristö tutuksi – hankkeen kohteita.

Vaikutukset ihmisiin ja elinoloihin:

Positiivinen vaikutus mahdollisten uusien työpaikkojen ja Inarin kirkonkylän keskusta-alueen kehittymisen myötä.

Vaikutukset poronhoitoon:

Ei vaikutusta.

Vaikutukset liikenteeseen:

Liittymämuutokset mahdollisia.

Vaikutukset kunnallistekniikkaan:

Ei vaikutusta.

Vaikutukset tulvaan:

Ei vaikutusta.

Vaikutukset pohjavesiin:

Ei vaikutusta.

Vaikutukset hulevesiin:

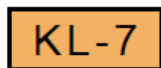
Asemakaavamääräyksissä edellytetään uudisrakennusten rakentamislupamenettelyhakemusten asiakirjoihin sisältyvän hulevesien käsittelysuunnitelma.

Asemakaavan suhde valtakunnallisiin alueidenkäyttötavoitteisiin:

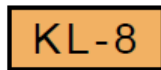
Asemakaava voi pieneltä osaltaan edistää näitä seuraavia tavoitteita:

- Edistetään koko maan monikeskuksista aluerakennetta ja tuetaan eri alueiden elinvoimaa.
- Luodaan edellytykset elinkeino- ja yritystoiminnan kehittämiseksi.
- Merkittävät uudet työpaikka- ja palvelutoimintojen alueet sijoitetaan siten, että ne ovat kävelyn ja pyöräilyn kannalta hyvin saavutettavissa.
- Varaudutaan sään ääri-ilmiöihin ja tulviin sekä ilmastonmuutoksen vaikutuksiin. Uusi rakentaminen sijoitetaan tulva-alueiden ulkopuolelle tai tulvariskien hallinta varmistetaan muutoin. Tavoite liittyy myös hulevesien hallintaan.
- Huolehditaan virkistyskäyttöön soveltuvien alueiden riittäväyydestä sekä viheralueverkoston jatkuvuudesta.

ASEMAKAAVAMERKINNÄT

Liikerakennusten korttelialue.
Alueelle saa rakentaa myös majoitus-, toimisto- ja kulttuurialueita palvelevia tiloja.

Liikerakennusten korttelialue.
Alueelle saa rakentaa majoitusrakennuksia, joiden vähimmäiskoko on 100 k-m² sekä niihin liittyviä talousrakennuksia sekä ravintola- ja vastaanottorakennuksen.

Lähivirkistysalue, taajamametsä.
Alueen metsiä tulee hoitaa puustonhoidon periaatteella.

3 m kaava-alueen rajan ulkopuolella oleva viiva.

Korttelin, korttelinosan ja alueen raja.

Ohjeellinen tontin raja.

2

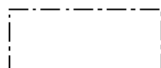
Ohjeellisen tontin numero.

1200

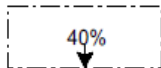
Rakennusoikeus kerrosalaneliömetreinä.

||

Roomalainen numero osoittaa rakennusten, rakennuksen tai sen osan suurimman sallitun kerrosluvun.

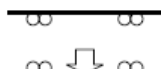
Rakennusala.

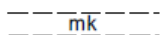
Prosenttiluku ja nuoli osoittavat rakennusalan sivun, johon rakennuksen julkisivu on rakennettava kiinni sekä tähän vähintään käytettävä osuus tontin rakennusoikeudesta.

te

Rakennusala, jolle saa rakentaa päärakennuksessa kiinni olevan terassin.

Ajoneuvoliittymän likimääräinen sijainti.

Moottorikelkkareitti

KAAVAMÄÄRÄYKSET

ALUEEN SUUNNITTELU:

Asemakaava sijoittuu kokonaisuudessaan saamelaiskulttuuriin liittyvälle valtakunnallisesti arvokkaalle maisema-alueelle "Inarijärven ja Juutuanjoen maisemat". Alueen suunnittelussa on otettava huomioon kulttuuriympäristön ja maiseman ominaispiirteiden vaaliminen ja turvattava maisema- ja kulttuurihistoriallisten arvojen säilyminen. Alueen uudisrakentaminen, viheralueiden maisemointi ja muut toimenpiteet tulee sopeuttaa maiseman ominaisuuteen ja erityispiirteisiin.

Aluetta koskevista merkittävistä suunnitelmista ja toimenpiteistä on alueelliselle vastuumuseolle varattava mahdollisuus lausunnon antamiseen.

RAKENNUSTEN SUUNNITTELU

Tämä määräys koskee tontteja 24/ ja 26/1:

Rakennusten ensimmäisten kerrosten Inarintien puoleisiin osiin tulee rakentaa liike- tai kulttuurialueita palvelevia tiloja.

RAKENNUKSEN PERUSTAMINEN:

Maaperän rakennettavuus on selvítettävä ennen rakentamiseen ryhtymistä.

RAKENNUKSEN KOKO:

Tämä määräys koskee tontteja 24/3 ja 26/1:

Inarintien puoleisten rakennusten alimman kerroksen kerroskorkeus tulee olla vähintään 4 metriä.

Porrashuone- ja sisääntuloaukkojen 15 - 60 m² ylittävän osan sekä hissikuilut saa rakentaa kussakin kerroksessa kaavakarttaan merkityn rakennusoikeuden lisäksi, mikäli tämä lisää porrashuoneiden viihtyisyyttä. Alle 3 metrin levyisiä käytävätiloja ei lasketa porrashuonetiloiksi tässä yhteydessä.

RAKENNUKSEN ULKONÄKÖ:

Julkisivut:

Rakennusten väreissä tulee käyttää maanläheisiä okran, tilienpunaisen tai ruskean sävyjä.

Rakennusten julkisivumateriaalien tulee olla puuta ja kiveä. Parvekkeissa tulee käyttää puuta palomääräysten sallimissa rajoissa.

Inarintien puoleisten rakennusten maatasokerrosten julkisivu tulee varustaa ikkunoilla.

Inarintien puoleisten rakennusten maatasokerroksen yläpuolisten kerrosten julkisivujen pituudesta on vähintään 50% oltava parvekettä.

Ullakkokerroksen huonetiloissa tulee olla harjakattoiset kattoikkunat.

Katot:

Rakennusten tulee olla harjakattoisia. Kattokaltevuuden on oltava 1:2 tai jyrkempi.

Kattomateriaalin sävyn tulee olla tumma ja kiiltoasteeltaan himmeä. Koteloituja räystäitä ei saa rakentaa. Kattojen näkyvien tukirakenteiden tulee olla puuta.

RAKENNUKSEN YMPÄRISTÖ:

Tonteilla leikkaukset ja pengerrykset on toteutettava tukimuureilla.

Tonttien pinta-alasta vähintään 35% tulee olla viheraluetta.

Tonttien vanhoja havupuita tulee säästää mahdollisimman paljon.

Rakennusluvan yhteydessä on esitettävä erillinen pihasuunnitelma.

LÄMMITYSMUODOT:

Rakennusten pääasiallisena lämmitysmuotona ei saa käyttää sellaisia energiatuotannon muotoja, jotka aiheuttavat savu-, noki-, haju- tai muita ympäristöhaittoja tai rumentavat taajamakuva.

Tonteille sekä puisto- ja metsäalueille oman tontin kohdalle on mahdollista rakentaa maalämpöputkistoja ja -kaivoja. Alueen käytöstä ko. tarkoitukseen on sovittava maanomistajan kanssa. Ennen rakentamista alueelta on laadittava selvitys maaperän sopivuudesta tarkoitukseen ja arviointi hankkeen vaikutuksista ympäristön tilaan ja taajamakuvaan.

PYSÄKÖINTIALUEET:

Autopaikkoja on rakennettava tontille vähintään:

- 1 ap / 100 k-m², kuitenkin vähintään 1 ap / huoneisto
- 0,5 ap / lomahuoneisto

Suuria avoimia maanpäällisiä pysäköintialueita ei sallita. Autopaikat tulee sijoittaa useampiin pienempiin, korkeintaan 12 auton alueisiin jaettuna. Autopaikat tulee sijoittaa mahdollisuuksien mukaan korttelialueen sisäosiin eikä katualueeseen kiinni.

Pysäköintipaikat ja niihin johtavat ajoreitit on kivettävä tai päällystettävä sekä rajattava reunakivillä.

Katuun rajautuvat pysäköintipaikat tulee rajata jäsentävillä rakenteilla kuten esim. kiviaineisilla istutuslaatikkomuureilla. Lisäksi pysäköintialueiden korkeuserojen pengerrykset on tehtävä muureilla.

Pysäköintialueen valaistuksen tulee korostaa pihan puistomaista luonnetta. Pysäköintialueen valaisinpylväs saa olla enintään 4 metriä korkea.

PELASTUSREITIT:

Pelastusreitit tulee toteuttaa siten, että hälytysajoneuvot pääsevät kaikkien uloskäyntien ja varateiden läheisyyteen.

MAINOSLAITTEET:

Rakennuksien mainoslaitteet tulee sijoittaa harjalinjan alapuolelle. Mainoslaitteen ja tekstin korkeus saa olla enintään 65 cm. Inarintien puolella saa käyttää ainoastaan irtokirjainmainoksia, jotka eivät peitä seinää tarpeettomasti.

Ikkunoihin asetetut pysyvät mainokset saavat peittää enintään puolet liikehuoneiston ikkunasta.

Irralliset mainoslaitteet, myyntitelineet ja kesäkalusteet on asetettava katualueelle tai muulle yleiselle alueelle niin, etteivät ne aiheuta häiriötä tai vaaraa. Katu- ja yleisille alueille asetettaviin mainoslaitteisiin tulee pyytää kunnalta lupa.

VALAISTUS:

Alueelle rakennettavan valaistuksen on sovellettava alueen luonteeseen. Valaistus tulee toteuttaa siten, ettei valaistus häiritse kaukomaisemassa. Valaistuksen tulee olla hillittyä.

MELU:

Rakennusten majoitustiloissa tulee alittaa valtioneuvoston päätöksen 993/1992 mukaiset sisämelutason ohjearvot. Melutaso majoitusrakennusten sisällä ei saa ylittää päiväohjearvoa 35 dBA (LAeq) eikä yöohjearvoa 30 dBA (LAeq). Alueelle tulee rakentaa siten, että rakennukset suojaavat majoitustilojen ulko-oleskelutiloja melulta. Majoitusrakennusten ulko-oleskelutilojen päivämelutaso ei saa ylittää Vpn 993/1992 mukaista päiväajan (LAeq 7-22) keskiäänitasoa 45 dBA.

Rakennusten liike- ja toimistotiloissa tulee alittaa valtioneuvoston päätöksen 993/1992 mukaiset sisämelutason ohjearvot. Melutaso liikkeiden ja toimistojen sisällä ei saa ylittää päiväohjearvoa 45dB. Alueelle tulee rakentaa siten, että rakennukset suojaavat ulko-oleskelutiloja melulta.

Rakennusten kulttuuria palvelevissa tiloissa tulee alittaa valtioneuvoston päätöksen 993/1992 mukaiset sisämelutason ohjearvot. Melutaso liikkeiden ja toimistojen sisällä ei saa ylittää päiväohjearvoa 35dB. Alueelle tulee rakentaa siten, että rakennukset suojaavat ulko-oleskelutiloja melulta.

VALUMAVEDET:

Rakennusten sadevedet tulee ohjata vesikourujen ja syöksytorvien kautta sadevesiviemäriin. Uudisrakennusten rakentamislupamenettelyhakemusten asiakirjoihin tulee sisältyä hulevesien käsittelysuunnitelma.

5.4 Nimistö

Alueen nimistöön ei tule muutoksia.

6. ASEMAKAAVAN TOTEUTUS

Asemakaava ohjaa maankäyttöä ja rakentamista alueella sen saatua lainvoiman.

11

Liitteet

Inarin kirkonkylän asemakaavan muutos; Inarintien liiketontit 24/3 ja 26/1 ja 2 / kaavoituksen käynnistäminen

Tekninen lautakunta 05.02.2025 § 8
486/10.02.03/2024

Valmistelija

Kaavoitusinsinööri

Maanomistaja ja maanvuokralaiset ovat esittäneet asemakaavan muutosta Inarin kirkonkylän keskustan tonteille Inarintien varteen. Kaavamuutos kohdistuisi liikerakennuksien korttelialueelle (KL) korttelissa 24 sekä asuin-, liike- ja toimistorakennuksien korttelialueelle (AL-1) korttelissa 26. AL-1 korttelialueelle on voimassa olevan asemakaavan mukaisesti korttelin kerrosalasta vähintään 50% käytettävä asuintiloja varten.

Kaavamuutoshakemukset ja kartta muutettavasta asemakaava-alueesta ohessa.

Hakijoiden tavoitteena on muuttaa asemakaavaa niin, että se sallisi asuin- ja liikerakennusten lisäksi kaupallista matkailua palvelevaa toimintaa, kuten majoitus- ja palvelutiloja. Hakemuksissa esitetään myös sallittavaksi rakentaminen kolmeen kerrokseen ja KL-tontin rakennusoikeuteen haetaan lisäystä.

KL-korttelialueelle on haettu aikaisemmin poikkeamista matkailua palvelemaan toimintaan, poikkeamista ei myönnetty koska matkailua palveleva rakentaminen tulee tutkia asemakaavan muutoksella, jolloin osallisilla on mahdollisuus vaikuttaa kaavassa tehtäviin ratkaisuihin ja asemakaavamuutoksen vaikutuksia arvioidaan laajemmin.

Hakijat ovat sitoituneet maksamaan asemakaavoituksesta aiheutuvat kulut.

Esittelijä

Tekninen johtaja Reetta-Mari Tammela

Päätösehdotus

Tekninen lautakunta päättää käynnistää Inarin kirkonkylän asemakaavan muutoksen korttelien 24 ja 26 alueilla.

Päätös

Tekninen lautakunta hyväksyi yksimielisesti teknisen johtajan ehdotuksen.

Tiedoksi: hakijat
Toimeksi: kaavoitus

Lisätietoja: tekninen johtaja Reetta-Mari Tammela, puh. 040 655 1611
reetta-mari.tammela@inari.fi

Pinta-ala- ja rakennusoikeusmuutokset tiloittain					Liite 4
Tila	Kaavamerkintä	Nykyinen asemakaava m²	Kaavaluonnos m²	Pinta-ala-muutos m²	Rakennusoikeus muutos k-m²
148-402-151-1	KL-7	0	3126	-3126	+1560
	KL	3126	0	+3126	-938
YHT.		3126	3126	0	+622
148-402-90-35	KL-7	0	464	-464	+232
	KL	464	0	+464	-139
YHT.		464	464	0	+93
148-895-2-2	KL-7	0	17	-17	+8
	KL	17	0	+17	-5
	VL-1	24	24	0	0
YHT.		41	41	0	+3
148-402-112-0	KL-7	0	3033	-3033	+1200
	AL-1	3123	0	+3123	-1200
	VL-1	987	1077	-90	0
YHT.		4110	4110	0	0
148-402-24-3	KL-8	0	1035	-1035	+305
	AL-1	1035	0	+1035	-379
YHT.		1035	1035	0	-74
148-402-24-21	KL-8	0	1144	-1144	+338
	AL-1	1144	0	+1144	-419
YHT.		1144	1144	0	-81
148-402-24-22	KL-8	0	1549	-1549	+457
	AL-1	1549	0	+1549	-233
YHT.		1549	1549	0	+224
YHTEENSÄ:		11469 m²	11469 m²	0 m²	+786 k-m²

Maakunta	Lappi
Kunta	Inari
Maisemamaakunta	Peräpohjola–Lappi
Maisemaseutu	Inarijärven seutu
Pinta-ala	10 722 ha, josta kosteikkoja ja avointa suota: 288 ha maatalousalueita: 24 ha metsiä sekä avoimia kankaita ja kalliomaita: 6 328 ha rakennettuja alueita: 217 ha vesialueita: 3 865 ha

Arviointi

Inarijärven ja Juutuanjoen maisemat kuvastavat monikulttuurisen seudun historiaa aina kivikauden varhaisimmasta asutuksesta nykyhetkeen saakka. Alue on inarinsaamelaiskulttuurin kannalta hyvin merkityksellinen, ja siellä on useita historiallisesti arvokkaita kohteita, kuten vanhat talvikylät, Pielpajärven kirkko kenttineen, Ukonsaari ja esihistorialliset asuinpaikat. Alueen luontoarvot sekä avarien järvinäkymien ja niitä reunustavien vaara- ja tunturialueiden maisemalliset arvot ovat huomattavat.

Luonnonpiirteet

Karu Inarijärvi on Suomen kolmanneksi suurin järvi, jonka allas on syntynyt noin 70 miljoonaa vuotta sitten maankuoren vajotessa. Järvi on laajuudeltaan yli tuhat neliökilometriä, ja sen maksimisyvyys on 92 metriä. Inarijärvessä on runsaasti laajoja selkiä ja 3 318 saarta, jotka tekevät järvimaisemasta vaihtelevan ja omaleimaisen. Järven lounaisosassa on rantaterasseja, jotka ovat syntyneet jääkauden jälkeisen maankohoamisen kallistettua järviolasta.

Inarijärvi laskee Paatsjoen kautta Jäämereen, jonka lahti se oli jääkauden loppuvaiheilla. Järven pinnan vaihteluväli on Paatsjoen säännöstelyn takia yli kaksi metriä, eli noin metrin järven luonnollista vaihteluväliä suurempi. Suuresta pinnanvaihtelusta johtuva vesieroosio on kuluttanut alueen hiekkarantoja voimakkaasti, mutta moreeni- ja kalliorantoihin vedenpinnan vaihtelu on jättänyt suhteellisen vähän jälkiä.

Inarijärveen laskee useita jokia ja puroja, joista huomattavin on Inarin kirkonkylän halki virtaava Juutuanjoki. Se saa alkunsa Lemmenjoesta, Vaskojoesta, Kaamasjoesta ja Menesjoesta, joiden vedet virtaavat jokeen Solojärven kautta. Vuolaassa Juutuanjoessa on useita koskiosuoksia ja suvantoja, ja sen lohikanta on houkutellut asutusta jokisuulle jo esihistoriallisella ajalla. Juutuan aluetta luonnehtivat joen lisäksi 419 metriä merenpinnan yläpuolelle nouseva Otsamotunturi sekä Inarin kirkonkylää reunustava matalampi Juutuanvaara.

Inarijärven jyrkkäpiirteiset rannat ovat pääasiassa lajittumatonta maa-ainesta ja kalliota. Juutuanjoen suulla sekä Nukkumajoen suun jääkautisella delta-alueella on laajoja hietikoita. Myös Ukonselällä sijaitseva Hau-tumaasaari on maaperältään hiekkaa. Pielpajärven–Vaahtorivuonon (Fattervuonon) alueella on maakunnallisesti arvokkaaksi määritelty kumpumoreenikenttä. Kallioperältään alue on pääasiassa granaatti-kordieritiigneisiä, mutta maisema-alueen länsiosissa ja Pielpajärven alueella on myös kvartsidiorititeja. Inarijärven maisemassa selvästi erottuva jyrkkäpiirteinen Ukonsaari on ennen jääkautta syntynyt rapautumajäänne.

Inarijärven ympäristö on pääasiassa kuivaa tai tuoretta kangasta, jonka aluskasvillisuus on kylmänkestävää varvikkoa. Juutuan tuntumassa on paikoitellen reheviä rantakosteikkoja ja haapalehtoja. Otsamotunturin laki on puutonta paljakkaa, jossa kasvaa harvinaista idänkeulankärkeä. Ukonsaaren karussa kalliosaaressa kasvil-lisuus on niukkaa, mutta saarella sijaitsevien jäkälän peittämien luolien ja kallionhalkeamien pienilmastossa kasvaa rahkasammalmatoilla kallioimarretta ja horsmaa. Inarijärvi on eliöstöltään niukka sarajärvityypin järvi, jossa on kuitenkin runsaita lohikalakantoja.

Kulttuuripiirteet

Maisema-alueelta tunnetaan runsaat 30 esihistoriallista tai historiallisen ajan muinaisjäännöskohdetta. Niistä tunnetuimpia ovat Nukkumajoen talvikylien paikat, Pielpajärven kirkkokenttä ja hautumaasaaret sekä vanhat inarinsaamelaisten palvospaikat Ukonsaari, Otsamo ja Kalkuvaara. Myös Inarin kirkonkylässä sijaitsevan museo- ja luontokeskus Siidan alueelta ja Vuopajasta on löydetty laaja-alaisia ja pitkään asuttuja asuinpaikkoja. Inarin kunnan tutkituista asuinpaikoista vanhin on Siidan alueen asuinpaikka. Sieltä tehdyt löydökset ovat lähes 10 000 vuoden ikäisiä.

Inarijärven ympäristö on inarinsaamelaisten perinteinen asuinalue, jossa on eletty kalastuksella, metsästyksellä ja myöhemmin myös poron- ja karjanhoidolla. Maisema-alueen tärkeimpiä kalastusalueita ovat olleet Juutuanjoki ja Inarijärven vuonojen rannat. Kemin Lappiin kuulunut Inarin lapinkylä jakaantui Itä-Inarin ja Länsi-Inarin siidoihin. Inarin kylän muodostumisen historiasta kertovat Nukkumajoen talvikyläpaikat, jotka ovat olleet käytössä myöhäisrautakaudelta 1600-luvulle. Myös Ukonsaaresta tehdyt uhrilöydöt ajoittuvat samalle aikavälille.

Nukkumajoelta talvikylä siirtyi 1600-luvulla Isolle Pielpajärvelle, jonne rakennettiin Pielpajärven ensimmäinen kirkko vuonna 1646. Inarinsaamelaisten vuotuismuuttoon, varrimiseen, liittyvät kesäpaikat olivat yleensä Inarijärven saarissa tai niemillä, joissa elettiin kalastuksella ja linnustuksella. Talvipaikat sijaitsivat sisämaassa pienten järvien rannoilla, joilla oli tarjolla polttopuuta sekä jäkälää. Alueen vuotuismuutosta kertoo Pielpajärven kirkkokentän lisäksi Säisaaren kesäpaikka, jonka asukkaiden talvipaikka sijaitsi Nukkumajoella. Pielpajärven kirkkokenttä on säilynyt perinnebiotooppina.

Inarin kirkonkylä on syntynyt vähitellen hyvien kulkuyhteyksien äärelle Juutuanjoen suulle. Nykyisen kirkonkylän alueelle rakennettiin kirkko ja kirkkotupia vuonna 1884. Kirkonkylä hävitettiin toisen maailmansodan lopulla vuonna 1944, ja kylän nykyinen rakennuskanta on sodanjälkeistä. Maisemallisesti kirkonkylä on suhteellisen vaatimaton, mutta sen sijainti esihistoriallisella asuinpaikalla Juutuanjoen suussa liittää sen kiinteästi maisema-alueen historialliseen maisemaan. Kirkonkylässä sijaitsee vuonna 1998 avattu Siida, jossa toimivat Saamelaismuseo sekä Metsähallituksen Ylä-Lapin luontokeskus. Siidan yhteydessä on saamelaista rakennusperintöä ja elinkeinoja esittelevä ulkomuseo.

Maisema-alue kuuluu kahden paliskunnan, Hammastunturin ja Muddusjärven paliskuntien alueeseen. Paliskuntien raja kulkee Juutuanjokea pitkin. Juutuanvarren–Inarijärven ja Tuulispään alue on Hammastunturin paliskunnan tärkein talvilaidunnusalue, ja paliskunnan tärkein erotusaita sijaitsee hieman maisema-alueen ulkopuolella Tupavaarassa. Otsamon alue kuuluu puolestaan Muddusjärven paliskunnan tärkeimpiin talvilaidunnusalueisiin. Poronhoidon ohella alueen huomattavimpia elinkeinoja on pitkään ollut matkailu.

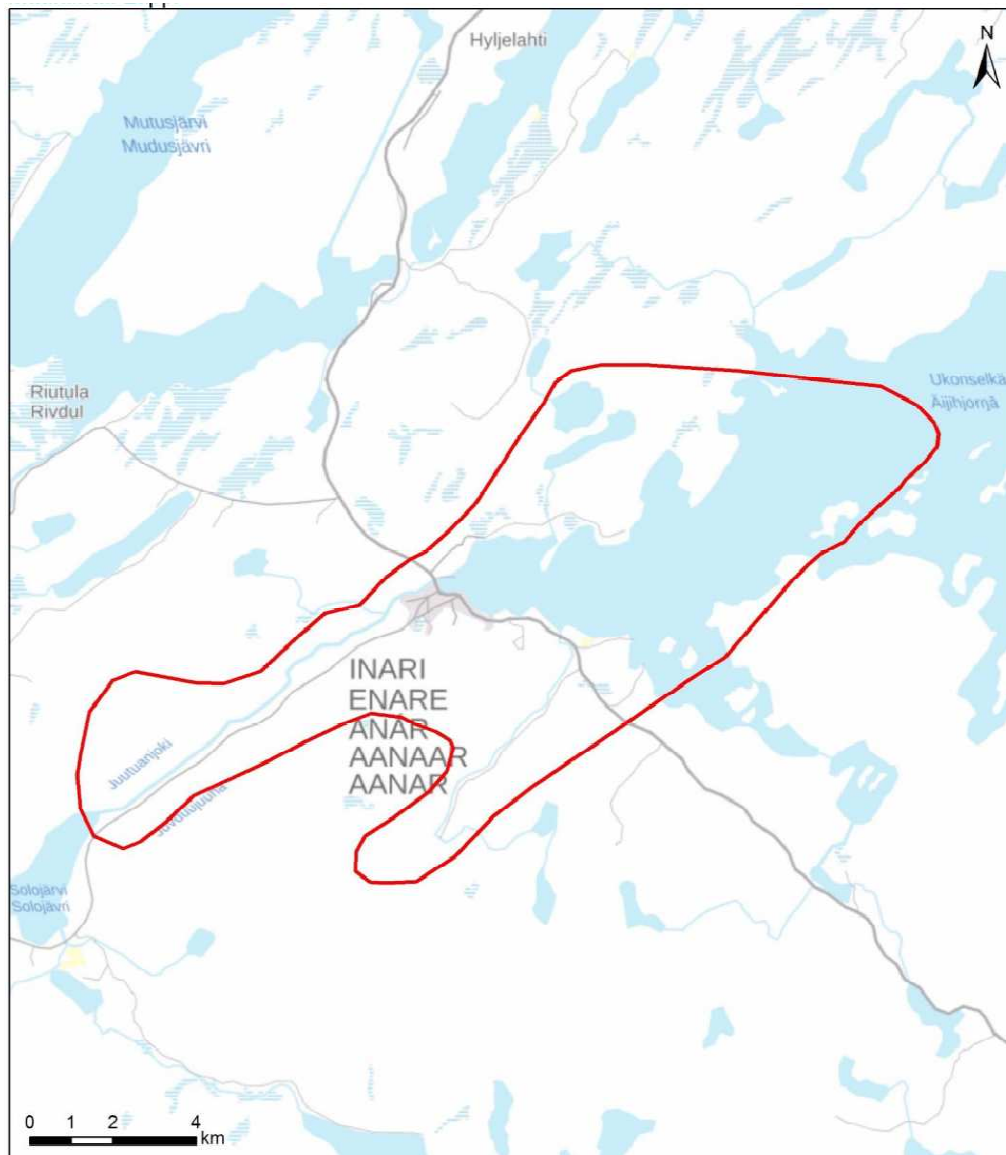
Maisema-alueella on kaksi valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä, Pielpajärven kirkko ja Ukonsaari. 1600-luvulta periytyvällä kirkonpaikalla sijaitseva vuonna 1760 valmistunut Pielpajärven erämaakirkko on Ylä-Lapin vanhin rakennus, jonka syrjäinen sijainti pelasti sen tuholta toisessa maailmansodassa. Kirkon luona on sijainnut vanhan talvikylän ohella markkinapaikka, väentupa, talli, navetta sekä pappila. Lisäksi kirkkokentän yhteydessä on muutama 1960-luvulla uudelleen rakennettu kirkkotupa. Ukonsaari on puolestaan tunnettu, laajasti palvottu ja kunnioitettu inarinsaamelaisten palvospaikka.

Maisemakuva

Inarijärven ja Juutuanjoen maisemia hallitsee laaja Inarijärvi, jonka tunnetuin maamerkki on Ukonsaari Ukon-
selän itälaidalla. Saari erottuu kilometrien päähän erikoisen, jyrkkäpiirteisen muotonsa vuoksi. Kalliosaaren
pohjoispuolella sijaitsee loivapiirteinen Hautuumaasaari, jonka hiekkarantoja on jouduttu aikojen saatossa suo-
jaamaan eroosiolta.

Juutuanjoen suulle syntyneen Inarin kirkonkylän länsipuolella maiseman kiintopisteenä hahmottuu Otsamo-
tunturi, joka näkyy kauas eri suuntiin Inaria lähestyttäessä. Juutuanvuonon pohjoislaidalla kohoaa pyöreälaki-
nen, kallioinen Pahtaniemi, ja sen pohjoispuolella kivinen Kalkuvaara. Kalkuvaaran länsi- ja pohjoispuolella
on jääkauden muistona pienten järvien ja kumpumoreenien kuivaan kangasmaastoon muodostama mosaiikki,
jossa on runsaasti siirtolohkareita. Pielpajärven koillisrannalla sijaitsee aukea kenttä, jonka pohjoislaidalla on
koivujen ympäröimä vanha ristikirkko tapuleineen.

Inarin kirkonkylän asutus on muotoutunut solmukohtaan, jossa joki, järvi ja nykyään myös maantiet kohtaavat.
Juutuanjoen suun molemmiin puolin sijaitsevat kylän suurimmat rakennukset, Siida, vanha ja uusi koulu sekä
Saamelaiskulttuurikeskus Sajos. Inarin kylän maisemakuva on avara, ja kyläasutus leviää laajalle alueelle.
Valtaosa kirkonkylän rakennuksista on rakennettu sotien jälkeen. Maisema-alueen vanhinta rakennuskantaa ja
asuinkenttiä löytyy kirkonkylän lisäksi Juutuanjoen rannalta, Nikulanperältä ja Sarviniementien varrelta. Kirk-
korannasta, Nukkumajokisuulta, Vuopajanniemestä ja Juutuanjoen ylittävältä sillalta avautuu edustavia näky-
miä Inarijärvelle.

 Valtakunnallisesti arvokas maisema-alue 2021

Kuvakohteet

